

DR. SZELÉNDI GÁBOR

Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola
Kaposvár

A megújuló Magyar Pedagógiai Társaságról

Április 7-én tartotta a három évenként esedékes tisztújító közgyűlést a Magyar Pedagógiai Társaság. Az ELTE-n tartott rendezvényen a 226 küldött és vendég között foglaltak helyet a határon túl magyar pedagógiai szervezetek képviselői és tudományos életünk jeles személyiségei is. A művelődési miniszter nevében Szilágyiné Szemkeő Judit helyettes államtitkár köszöntötte a közgyűlést. Hangsúlyozta, hogy a művelődési kormányzat számít a társaság munkájára a köznevelés fejlesztésében, és támogatásáról biztosította, hogy a 103 éves múlttal rendelkező társaság betölthesse fontos szerepét.

Köpeczi Béla akadémikus, az MPT országos elnöke *A Pedagógiai Társaság feladatai a VI. Nevelésügyi Kongresszus ajánlásainak megvalósításában* címmel tartott előadást. Kiemelte, hogy a több mint 60 pedagógusszervezet, társaság közreműködésével rendezett kongresszus egyaránt utat mutatott a magyar nevelésügy távlati fejlesztésében és a közeli, égető problémák megoldásában. Most több feladat vár ránk. Egyik: a korszakos jelentőségű kongresszus anyagát mind szélesebb körben megismertetni mind a pedagógusokkal, mind a közoktatásügyi döntést hozókkal. Másik: a jelen, a közeljövő sürgető feladatainak eredményes kimunkálását segíteni – a különböző törvények, végrehajtási rendeletek megalkotását segítve. És a legfontosabb: a hazai nevelésügy távlati fejlesztéséhez hozzájárulni, ezek európai színvonalú megoldásait kimunkálni, így az eredményes fejlesztést biztosító iskolaszervezet, a századfordulónak és a XXI. századnak megfelelő műveltségi anyag meghatározását és az új, modern módszerek kialakítását, érvényesülését segíteni – a szakma, a tudomány és a legjobb gyakorlat segítségével. Summázva: mindent megtenni a VI. Nevelésügyi Kongresszus útmutatásainak végrehajtásáért. Végül kérte, hogy egészségi állapota miatt a társaság mentse fel az elnöki megbízatása alól.

Beszámoló az MPT 1991. évi közgyűlése óta végzett munkájáról címmel Széchy Éva egyetemi docens, főtitkár adott tájékoztatást. Az eltelt időszak legnagyobb eseménye – a VI. Nevelésügyi Kongresszus – mellett részletesen elemezte azt a sokrétű tevékenységet, mit a társaság végzett. A 21 országos szakosztály és 20 vidéki tagozat életében az eltelt 3 év a megszilárdulás és megújulás időszaka volt. Sokféle módon vettek részt a nevelési kongresszus előkészítésében és lebonyolításában – viták, konferenciák, előkongresszusok, tanulmányok, pályázatok révén. A Pedagógiai Társaság és a Tudományos Akadémia közösen szervezett kilenc kerekasztal-konferenciája jelentősen segítette a kongresszust azzal, hogy hazai és külföldi tudósok (33 fő) felvázolták azokat a legújabb szaktudományos eredményeket, melyek segíthetik a neveléstudomány szemléleti és gyakorlati megújítását.

A társaság érdemben kivette a részét az országos vitákból a fontos közoktatási döntésekkel kapcsolatban – az új oktatási törvények, a NAT kimunkálása során, és szakmai, tudományos válaszokat adott a megoldásokra: a nevelési kongresszuson, külön állásfoglalásokkal és az országos döntést előkészítő fórumokba delegáltak munkája révén.

A nagyon sokszínű szakosztályi életéről és a területi tagozatokban folyó tevékenységről egyrészt az Új Pedagógiai Szemlében rendszeresen megjelenő Hírlevél adott tájékoztatást, másrészt a közgyűlési beszámoló ad tartalmi összefoglalást – az ankétok, kerekasztal-beszélgetések, ünnepi

rendezvények, szakmai viták, a pályázatok, a publikációk, a tapasztalatcserék, a más szervezetekkel, társaságokkal közös megmozdulások, a határon belüli és határokon kívüli magyar pedagógiai egyesületek, valamint a nemzetközi testvérszervezetekkel történő kapcsolatfelvétel és -ápolás témájáig.

A társaság életében jelentős változás: megszűnt a tagság csökkenése, fokozatos növekedés és a tagság fiatalodása észlelhető, az utóbbi évben 220 új tag felvételével, s így jelenleg a társaság 1200 taggal működik. Egyik nagy gondunk az, hogy a tömegkommunikáció nem eléggé segíti társasági munkánk, tevékenységünk megismertetését a széles közvéleménnyel, a pedagógusok és szülők, diákok széles rétegeinek tájékoztatásával. Kivétel – szerencsére a vidéki sajtó jelentős része, köztük folyóiratunk is –, mely felkarolja mind a régiókban, mind az országosan folyó tevékenységünket, jelentős nyilvánosságot biztosítva a hazai neveléstudomány fejlesztéséért folyó társasági munkánknak. Ezzel jelentősen segíti az Új Pedagógiai Szemlének, társaságunk és az OKI közös folyóiratának ilyen irányú erőfeszítéseit.

Nem kerülhette el közgyűlésünk az anyagi problémák taglalását, s megfogalmazta azt az igényt, hogy a művelődési kormányzat érdemben segítse a társaság létét, anyagi alapját, mint történt ez a 103 éves működése során, minden történelmi korszakban.

Az időhiány által korlátozott vitában a következők taglalták az eltelt 3 év eredményeit és a megoldandó problémákat: *Harangi László* tanár, *Lukács Péter* főigazgató helyettes, *Brezsnyánszky László* egyetemi oktató, *Mandel Andrásné* kollégiumigazgató, *Varga Lajos* egyetemi oktató, *Petrikás Árpád* egyetemi tanár, *Szeléndi Gábor* főiskolai tanár, *Szilágyiné Szemkeő Judit* helyettes államtitkár, *Gál Zoltán* újságíró, *Novák István* pedagógiai szakértő, oktatási irodavezető, *Schüttler Tamás* főszerkesztő, *Papp Józsefné* gyógypedagógus.

Néhány gondolat ezekből: a megújulás, a kibontakozás feltételei, így a még nagyobb nyitottság, a különféle pedagógiai áramlatokkal, szervezetekkel való folyamatos együttműködés, kezdve a párbeszéddel, a közös gondolkodással, eljutva a közös cselekvésig, mint az a nevelési kongresszussal kapcsolatban már megvalósult; a sokszínű tevékenységi és szervezeti formák keresése, így a szakosztályi és tagozati keret mellett a bizottsági és a városi csoporti forma működtetése; az összefogás a különböző szakmai, tudományos és továbbképzési szervezetekkel; keresni a nyilvánosság elé lépés új formáit, az országos fórumok, kiadványok mellett a helyi, a regionális forrásokat megtalálni-felhasználni, a sajtó, a kiadványok, tapasztalatcserék, pályázatok stb. terén. A mennyiségi fejlődés mellett utalások a tagság körében érvényesülő fiatalításra, s új látásmódok, új szemlélet érvényesülése általuk a társasági életben. Más, örvendetes tendencia a vidéki Magyarország megjelenése a társaság vezetésében, így a legfőbb irányító testület, az Országos Választmány tagjainak több mint fele már nem fővárosi, hogy a rangos névsorban a budapesti *Angelusz Erzsébet* kutató, *Benedek András* közoktatáspolitikus neve mellett találjuk *Petrikás Árpád* debreceni egyetemi tanár, *Csapó Benő* szegedi egyetemi oktató, *Tóth Mariann* óvóképzős docens, *Veszprémi László* szegedi gyakorlóiskolai igazgató és mások nevét, hogy *Kotnyek István*, zalai tanár vezeti a társaság Neveléstörténeti Országos Szakosztályát és így tovább.

Megfogalmazódott az az igény, hogy a társaság legyen érzékeny az új kihívásokra, problémákra, így a felnőttnevelés fontosságát ismerje fel, segítse a megoldásokat, hiszen a felnőtteknél, de különösen a fiatal korosztályoknál óriási probléma a munkanélküliség. És többször megfogalmazódott az a törekvés, hogy az MPT mint szakmai, tudományos társaság a maga eszközeivel, sokféle úton, módon segítse a felmerülő problémák megoldását – mindig tudományos, szakmai, pedagógiai érvekkel, nem beleavatkozva a napi, rövidtávú politizálás dolgaiba, a távoli jövőt szem előtt tartva a jelen gondjainak megoldását is segítve.

A közgyűlés a vita és a referálók válaszai után elfogadta az MPT 3 éves tevékenységéről szóló beszámolót, és megbízta a szerkesztőbizottságot a közgyűlési ajánlások, határozatok formába öntésével, nyilvánosságra hozásával.

Utána a tisztújító közgyűlés a következőkről döntött. Társasági elnöki munkája elismeréseként tiszteletbeli elnökké választotta *Köpeczi Béla* akadémikust, aki megkapta a Társaság Emlékplakettjét is 12 társával együtt. Országos új elnökké választotta *Ádám György* akadémikust, az ELTE egyetemi tanárát. Az új főtitkár: *Trencsényi László*, az OKI igazgató-helyettese, egyetemi docens. Alelnökök lettek: *Balogh László* kutató, OPKM, *Hunyady Györgyné* főisk. tanár, *Paizs Imre* tanár, a Somogy Megyei Pedagógiai Intézet ny. igazgatója és *Széchy Éva* egy. docens, az ELTE oktatója.

Ádám György akadémikus, az MPT új országos elnöke zárszavában hangsúlyozta, hogy a Magyar Pedagógiai Társaság mint egy az egyenlők között, szakmai, tudományos társaságként kívánja szolgálni a magyar nevelésügy fejlődését az elkövetkező évtizedekben, mint tette eddig szívesen át.

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA

Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola

Debrecen

Embernevelés a kassai magyar tannyelvű ipariskolában

Megtisztelő meghívásnak és feladatnak tettem eleget immár többször, amikor előadást tartottam a kassai magyar tannyelvű ipariskola nevelőtestületének az alternatív pedagógiákról, majd a demokratikus iskolavezetésről. Olyan kollégákkal találkoztam, akik értők és nyitottak a pedagógia-pszichológia aktuális kérdései iránt, akik vállalkozók és innovatívak, akik a jól és világosan megfogalmazott célok mellett gazdag tevékenységrendszerrel dolgoznak az iskolában.

A kassai ipariskola 1872. október 9-én kezdte meg működését Szakkay József magánintézeteként, s mint ilyen, az első volt az akkori Magyarország területén. Megalapítása az oktatásügy kiemelkedő eseménye, s a későbbiek során az iskola jelentős mértékben hozzájárult az ország iparának fejlődéséhez. Az intézmény lelkes vezetése és oktatói példamutató, modellértékű munkát végeznek az iskola tárgyi és tartalmi korszerűsítéséért. Szlovákiában számítástechnikában az egyik legjobban felszerelt intézmény. Rendelkezik tornateremmel és kondicionáló teremmel. Kiepitették a könyvtárat, amely az iskola szellemi műhelye, de a város diákjai és a Csemadok-tagok előtt is nyitva áll. A 80-as évek közepétől tanszerek tervezésével, gyártásával és forgalmazásával is foglalkoznak. A gépelemek részére az iskola tanműhelyében gyártott „módszertani szekrény” Szlovákia minden ipariskolájába eljutott.

1991-től 360 fős kollégiumuk van, melyhez öregdiákjaik anyagi támogatásával konyhát építettek. Felújították a laboratóriumok műszerkészletét, a tanműhelyek gépparkját. A korszerű tankönyvek hiányát ma is jegyzetekkel pótolják, így készítették el többek között az elektronikai, számítástechnikai, mechanikai, közgazdaságtani jegyzeteket.

A meglevő pénzforrásaitak melléküzemági tevékenységgel, különféle vállalkozásokkal próbálják bővíteni. Iskolai padokat gyártanak és forgalmaznak, üzemek és vállalatok részére pótalkatrészeket készítenek, de szerveznek menedzserképző és nyelvtanfolyamokat is.

Az iskolában általános gépészetet és elektrotechnikát oktatnak. Az 1994-95-ös tanévtől műszaki néven a magyar közgazdasági képzést is felvállalják, 1992-től a hollandiai veszliói Hageschooallal dolgoznak együtt, közösen döntöttek a főiskolai képzés tartalmi elemeiről: számítógépes géptervezési és elektronikát oktatnak két szakon. Az óratervet és a tantervet is közösen dolgozták ki, így megvan a remény arra, hogy a végzősök oklevelét Hollandiában, illetve közvetítésükkel az Európai Közösség országaiban is elismerik.